

Broj: 466/23

Datum: 30.03.2023. godine

Na osnovu člana 53. stav 1. tačka p) Zakona o visokom obrazovanju u Brčko distriktu („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 30/09, 29/18, 16/20 i 44/22) i člana 21. stav 1. Statuta Visokoškolske ustanove Univerziteta „Privredna akademija“ Brčko distrikt BiH, Senat na sjednici održanoj dana 30.03.2023. donosi

PROGRAM ZA OSPOSOBLJAVANJE UZGAJIVAČA GLJIVA

Cilj osposobljavanja

Stručno osposobljavanje za obavljanje djelatnosti uzgojivača gljiva je da u narednom periodu, pored širenja postojeće proizvodnje, pokretanje i procesa prerade gljiva.

ZNANJA, VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI KOJE SE STIČU ZAVRŠETKOM PROGRAMA

Uzgoj gljiva može biti vrlo unosan, ako se primjenjuju savremeni postupci u tehnologiji uzgoja. U toj proizvodnji mogu se iskoristiti sekundarne sirovine, koje tako služe za intenzivniju proizvodnju hrane. To se prvenstveno odnosi na biljne i industrijske otpatke, koji ostaju neiskorišteni. Pravilnom doradom i obradom te sirovine mogu poslužiti kao odličan supstrat (podloga) za uzgoj i proizvodnju jestivih gljiva.

Uzgoj jestivih gljiva vrlo je interesantan izvor prihoda za svakog proizvođača, jer su početna ulaganja u takvu proizvodnju relativno niska, a uložena se sredstva vraćaju vrlo brzo, za dva do tri mjeseca, ovisno o tome koja se gljiva uzgaja, odnosno, koliko traje jedan proizvodni ciklus.

USLOVI ZA UPIS U PROGRAM

Učesnici osposobljavanja za uzgajivača gljive trebaju imati završenu osnovnu školu, moraju biti stariji od 15 godina, te moraju zadovoljiti na pregledu zdravstvene i psihičke sposobnosti za obavljanje ovog posla.

TRAJANJE PROGRAMA I OBLICI IZVOĐENJA NASTAVE

Osposobljavanje se provodi u trajanju 40 nastavnih sati teorijskog i praktičnog rada. Nastava se izvodi kao konsultativno – instruktivna. Konsultacije se organiziraju kao grupne i individualne. Individualne konsultacije planiraju se i organizuju za polaznike koji imaju poteškoća sa savladavanjem programa. Voditelj osposobljavanja u dogovoru s naručiocem osposobljavanja, vodeći računa o predznanju polaznika, određuje model organizacije i izvođenja nastave

NASTAVNI PLAN

REDNI BROJ	NASTAVNE CJELINE	BROJ SATI
1.	Osnove poljoprivrede	10
2.	Tehnologija zanimanja - uzgajivač gljiva	20
3.	Zaštita na radu	10
4.	Praktična nastava	300
	UKUPNO	340

NASTAVNI PROGRAM

1. OSNOVE POLJOPRIVREDE – 10 sati
1.1. Biljna proizvodnja 1.2. Opšte ratarstvo 1.3. Biljke za stočnu hramu 1.4. Povrtarstvo 1.5. Stočarstvo
2. TEHNOLOGIJA ZANIMANJA - UZGAJIVAČ GLJIVA – 20 sata
2.1. Opis tehnološkog procesa i tehnika po proizvodnim procesima 2.2. Nivoi potrošnje 2.3. Najbolje raspoložive tehnike 2.4. Uzgoj gljiva 2.5. Prerada gljiva i njihovo pakovanje 2.6. Ekonomski aspekti uzgoja gljiva
3. ZAŠTITA NA RADU – 10 sat
3.1. Prikaz tehničke regulative poslova s posebnim uslovima rada 3.2. Osnovni izvori opasnosti i mjere zaštite na radu - Mehanički - Hemijski - Klima - Buka, vibracije - Kretanje - Ručni transport - Mehanizovani transport - Osvjetljenost 3.3. Lična zaštitna sredstva 3.4. Požar i zaštita od požara

4. PRAKTIČNA NASTAVA – 140 sat

- 4.1. Pripremanje drvene oblice;
- 4.2. dezinfekcija drvenih oblica;
- 4.3. bušenje rupa u drvenim oblicama;
- 4.4. Nacijepljivanje micelija u rupe na drvenim oblicama koji je prethodno izmjean sa žitaricama i zatvaranje rupa voćarskim voskom;
- 4.5. slaganje naciijepljenih drvenih oblica;
- 4.6. Berba gljiva, njihova obrada i priprema za pakovanje;
- 4.7. znati primijeniti pravila zaštite na radu i poštivati sigurnosne propise

Teorijski dio:

Proizvodnja i prerada gljiva, objekti za uzgoj gljiva i spremanje, tehnologija uzgoja gljiva, slamnatica i ostalih gljiva, ekonomski aspekt uzgoja gljiva, zaštita na radu, zaštita od požara i prva pomoć, sredstva za zaštitu bilja, ambalaža, pakovanje i transport sredstava za zaštitu bilja, skladištenje sredstava za zaštitu bilja, zakonske regulative vezane uz proizvodnju i promet

Praktični dio:

Stručna praksa kroz aktivno učešće u radnom okruženju.

USLOVI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA

Teorijska nastava izvodit će se u učionicama Univerziteta „PRIVREDNA AKADEMIJA“ Brčko distrikta BiH.

Uzgajivači gljiva provode dosta vremena u zatvorenim i hladnim prostorijama - podrumima. Rade u prilično hladnim i zatamnjanim prostorijama, a postoji i stalni izvor opasnosti od prehlade.

Posao uzgajivača gljiva ne mogu obavljati osobe koje boluju od hroničnih bolesti koje zahtijevaju konstantnu terapiju i ljekarski nadzor, psihički nestabilne osobe, zatim osobe s teškoćama koštano – mišićnog sistema, te osobe s oštećenjima vida i sluha.

PRAKTIČNI DIO

Tokom osposobljavanja polaznici će usvojiti osnovna znanja o proizvodnji i preradi gljiva, kako opremiti i napraviti objekat za uzgoj gljiva, tehnologija uzgoja pojedinih gljiva, ambalaža, pakovanje i transport sredstava za zaštitu bilja kao i skladištenje sredstava za zaštitu bilja, ekonomske aspekte uzgoja gljiva te kako primijeniti pravilnu zaštitu na radu i pružiti prvu pomoć do dolaska stručne osobe. Kroz stručnu praksu usvojiti će se potrebne vještine za samostalan radu u gljivari od pripreme komposta, micelija, prostorije, uređenja, pakovanja, transporta itd.

LITERATURA

Lisjak, Z. (1989). Uzgoj gljiva. Zadružna štampa, Zagreb.

Koso, Š. (1991). Gajenje gljive bukovače, Nolit, Zagreb.

Ušćuplić, M. (2004). Svijet gljiva, Monographs LXXX, Vol. 7, ANUBIH, Sarajevo

Focht, I. (1983). Ključ za gljive, Naprijed, Zagreb. Mužić, S., & Božac, R. (1997). Kuhanje i ljekovitost gljiva. Školska knjiga, Zagreb

NAČIN EVALUACIJE PROGRAMA

Na kraju obuke planira se pismeni i usmeni ispit pred komisijom od najmanje dva člana za završni ispit. Na kraju praktičnog dijela obuke u nekom od podruma, pred komisijom se planira praktično ispitivanje znanja gdje polaznik mora pokazati da samostalno i sigurno, poštujući sve pravilnike vrši ispravan uzgoj gljiva.

Polaznik je zadovoljio, odnosno kvalifikovan je za osnovne poslove za zanimanje uzgojivača ribe, ako zadovoljava test znanja iz teorijskog i praktičnog dijela.

UVJERENJE - POTVRDA O OSPOSOBLJENOSTI

Svaki polaznik koji zadovolji na provjeri znanja iz teorijskog i praktičnog dijela osposobljavanja dobija uvjerenje o osposobljenosti za poslove uzgajivača gljive.

PREDSJEDNIK SENATA